

Iona - comentarii de J. N. Darby

Cartea profetului Iona ne prezintă o istorie care cred că s-ar putea aplica la multe sentimente care se nasc în inimile oamenilor din orice vreme. Istoria lui Iona este cea a unui om integru în fond, dar care nu avea curajul de a umbla drept pe calea voiei lui Dumnezeu, se întrepătrunde cu profeția lui, făcând ca aplicația individuală să fie destul de simplă și naturală. Totuși, istoria lui Iona este cea a unui martor trimis de Dumnezeu, mai curând decât a unui credincios într-o viață obișnuită. Este istoria inimii omenesci atunci când Dumnezeu i-a încredințat mărturia lui față de lume și a căilor suverane și guvernamentale ale lui Dumnezeu ca urmare a ceea ce produce acea inimă. În istoria lui Iona avem o imagine a istoriei iudeilor sub acest aspect, și chiar și unele aspecte cu privire la Mesia, cu diferența că Mesia a venit să dea mărturie în har și a fost întotdeauna perfect. Vom semnaliza principalele aspecte pe care Duhul Sfânt a dorit să le scoată în evidență prin această relatare, deoarece, sub acest aspect, profeția este deosebit de interesantă.

Este evident că evenimentele profetice constituie numai ocazia pentru prezentarea principiilor importante care decurg din acestea, sau, mai curând faptul profetic, pentru că profeția se limitează la distrugerea cetății Ninive peste patruzeci de zile, amenințare care a fost îndepărtată ca urmare a pocăinței cetății. Istoria lui Iona constituie cea mai mare parte a cuprinsului cărții.

Ninive, care reprezintă lumea cu măreția ei naturală, plină de mândrie și de nelegiuire și care uită de Dumnezeu și de autoritatea Lui, merita judecata dreaptă a lui Dumnezeu. Aceasta este ocazia pentru desfășurarea căilor lui Dumnezeu pe parcursul acestei cărți. Mizeria omului căruia i-a fost încredințată mărturia lui Dumnezeu este aceea că el își dădea sieși importanță pentru că i se încredințase un mesaj important. Istoria harului ne arată cum Dumnezeu, în har, îi dă o omului anumită misiune, iar faptul că omul care a primit misiunea își dă importanță arată doar mândria și deșertăciunea omului. Se vede că omul nu poate suferi ca harul lui Dumnezeu să se manifeste în favoarea altora, nici nu poate suferi vreo altă comunicare a gândurilor Lui și a firii Lui care s-ar face prin alt mijloc decât prin el însuși, chiar atunci când aceasta se face în har. Omul face lucrurile în felul lui și el vrea să aibă gloria, astfel încât toate gândurile lui Dumnezeu se limitează la punctul lui de vedere și la partea pe care i-a dat-o Dumnezeu în mesajul Lui. Comparați cu ceea ce am văzut în cazul lui Moise și al lui Ilie, atât de mari slujitori ai lui Dumnezeu. Sentimentul acestei supremații a lui Dumnezeu, care poate arăta har, este prea mare pentru inima lor. Omul nu poate suporta așa ceva decât dacă se micșorează în proprii lui ochi într-atât încât să facă numai voia lui Dumnezeu, indiferent care ar fi să fie ea, lăsându-l lui Dumnezeu toată gloria Lui, iar El se glorifică dând har și binecuvântându-l pe acel om din toată inima. Altfel, omului îi place să mânuiască sabia răzbunării, ceea ce, vai! se potrivește cel mai bine cu inima omului dornic să-și dea cât mai multă importanță.

“Vrei să poruncim să se coboare foc din cer, cum a făcut Ilie?” (Luca 9:54) Iată expresia inimii naturale, pentru că răzbunarea este manifestarea puterii. Harul îi permite omului care este deficient să se bucure de bunătate și refuză să intervină în forță, cruțându-i pe cei împotriva cărora ar putea folosi forța. Pe de altă parte, numai Dumnezeu poate da har. Amenințarea cu răzbunarea se leagă de cel care are autoritatea de a o anunța. Mesajul și mesagerul sunt de temut. Un om grațiat este preocupat mai mult de propria lui bucurie și de cel care i-a dat har decât de acela care i-a adus vestea grațierii. În rest, harul se raportează la teama pe care o inspiră judecata cu care este amenințat omul. Dacă mesagerul nu este el însuși pătruns de duhul de dragoste, el simte prezența unui Dumnezeu care este mai presus de gândurile lui și se înspăimântă pentru că nu-L cunoaște. El se teme atunci și pentru propria lui importanță: dacă Dumnezeu este cumva mai bun decât inima lui mică și decât ceea ce exprimă mesajul care i-a fost încredințat?

Așa era Iona, cu toate că se temea de Dumnezeu. El a fugit dinaintea lui Yahve, simțind că nu putea conta pe El pentru ca să-i fie satisfăcute cerințele care trădau micimea inimii lui (comparați cu Iona 1:3 și Ioan 4:2).

Simțim că Dumnezeu este mai presus de gândurile inimilor noastre. Pe de altă parte, ne place adevărul lui Dumnezeu atunci când noi îl putem folosi pentru a ne da importanță. Așa a fost și cu Israel.

Israel a fost vasul mărturiei lui Dumnezeu în lume și s-a glorificat cu aceasta, luând onoruri pentru sine. Nu a putut suferi ca națiunilor să li se dea har, și prin opoziția lui față de har a umplut măsura nelegiurii și a atras asupra-și mânia lui Dumnezeu (comparați Isaia 43:10 și 1. Tesaloniceni 2:16).

Altfel, în această profeție sunt expuse principiile pe temeiul cărora poate fi dată o mărturie pentru Dumnezeu. În primul rând, omul este chemat să dea mărturie, și acesta este un act al fidelității față de Dumnezeu, față de care este răspunzător. Am văzut deja că Israel era într-o asemenea poziție. Toată istoria lui sprijină acest gând. Favorizat de Dumnezeu prin apropierea de El, Israel ar fi trebuit să prezinte înaintea întregii lumi mărturia despre ce este singurul Dumnezeu adevărat, dar, fiind incapabil să primească harul dat și națiunilor (în orice timp, casa lui Yahve a fost o casă de rugăciune pentru toate națiunile), el a eșuat până și în a rămâne el însuși fidel, astfel încât rezultatul este că acest popor, care fusese singurul mijloc prin care putea fi arătat în lume caracterul lui Dumnezeu, a atras și alte popoare în furtuna judecăților divine care au căzut asupra lui. Aceasta este imaginea pe care o reprezintă istoria lui Iona atunci când a primit întâi mesajul de la Dumnezeu. Și așa vor decurge lucrurile la sfârșitul timpului. Israel, în mijlocul furtunilor lumii, insensibil din cauza necredinței stupide față de judecata care se apropia pentru a-l înghiți, face toate națiunile să sufere rezultatele păcatului său până atunci când intervenția lui Dumnezeu le va face să recunoască puterea și gloria Lui.

Trebuie să spunem că aceasta este valabil întotdeauna: dacă aceia cărora Dumnezeu, în harul lui, le-a încredințat o mărturie, nu pun în valoare această mărturie în folosul altora, potrivit cu harul care le-a fost dat, curând ei vor nu vor putea umbla cu fidelitate înaintea lui Dumnezeu. Dacă ei îl recunosc într-adevăr pe Dumnezeu, ei se vor simți datori să facă cunoscut numele Lui și să-i aducă și pe alții la binecuvântările Lui. Dacă ei nu cunosc gloria Lui în har, atunci sigur că ei nu vor ști să umble cu fidelitate înaintea Lui, pentru că Dumnezeu este singura noastră putere și El este plin de bunătate, și nu poate fi altfel.

Primul tablou care ne este prezentat este acela al omului chemat să fie martor al lui Dumnezeu în mijlocul unei lumi pline de mândrie și stricate, care umblă după voia ei fără a avea în vedere nici autoritatea, nici sfințenia lui Dumnezeu. Nefiind el însuși destul de aproape de Dumnezeu pentru a fi pătruns de duhul căilor Sale în sfințenie și iubire, știind totuși că El este bun, omul dă înapoi de la îndeplinirea misiunii de a-L reprezenta pe Dumnezeu înaintea lumii. Iona nu ar fi refuzat să ia numele Lui ca o glorie pentru sine, dar purtarea poverii unei mărturii despre un Dumnezeu atât de bun, de răbdător și de sfânt era ceva prea greu pentru inima lui nerăbdătoare și orgolioasă, care dorea să se facă după propria lui voință în judecată atunci când alții nu-l urmau în sfințenie.

Vedem că Iona, deși trebuia să-și ridice glasul împotriva cetății Ninive, el a fugit totuși dinaintea lui Yahve și nu de opoziția carnală a cetății. Hristos, scumpul nostru Mântuitor, este singurul care a îndeplinit sarcina de care vorbim. El este martorul cel credincios. Putem compara Psalmul 40, unde ni se spune în ce mod a împlinit El această misiune, El, Cel care era într-o glorie care-L plasa mult deasupra unei asemenea poziții, astfel încât numai harul suveran L-a putut face să coboare, și încă o glorie care numai ea Îl făcea capabil să îndeplinească misiunea, cu toate dificultățile cu care răutatea omului Îl întâmpina pe cale. El, cu gloria Lui atât de mare, a împlinit misiunea în smerenie și ascultare, și în ascultare până la moarte. Vedeți în Psalmul 40, v. 1-2, până unde a mers El și în ce fel a mers, fără a căuta să se cruțe de la nimic și așteptând totul numai de la Dumnezeu. El S-a făcut om pentru a îndeplini această misiune (v. 6-8) și a îndeplinit-o cu fidelitate, fără a ascunde adevărul și dreptatea lui Yahve față de adunarea lui Israel (v. 10 și următoarele). Sub povara grea a poziției în care ajunsese din cauza nelegiurii omului și deoarece luase asupra Lui cauza poporului său, El s-a încredințat mângâierilor lui Yahve, și, după ce a dat mărturie cu o răbdare perfectă, cere dreptate împotriva vrăjmașilor săi, adversari și ai mărturiei lui Dumnezeu, cerere foarte potrivită în situația în care suntem în cadrul dispensațiunii iudaice, a judecății.

Am văzut cum judecățile care vin asupra martorului infidel au ajuns nu numai să fie recunoscute de el însuși ci și să fie mijlocul prin care Yahve este recunoscut de națiuni și acestea să-l aducă închinare.

Aici începe al doilea tablou al mărturiei: respingerea completă a martorului privit ca primul depozitar al mesajului. El a suferit judecata lui Dumnezeu și a fost aruncat din prezența Lui până în adâncimile hadesului. Aceasta este soarta Israelului infidel în mărturia pe care trebuia s-o dea pentru Dumnezeu și incapabil să dea acea mărturie. Hristos a coborât în hades în harul Lui infinit, dar fiind respins tocmai pentru că era fidel. În rugăciunea lui Iona vedem în modul cel mai clar duhul rămășiței lui Israel. Versetele 7-9 din capitolul 2 ne arată aceasta în modul cel mai evident.

Însăși rămășița lui Israel, chiar integrată prin har, nu este în fond decât carne. Îi fusese încredințată mărturia, avea o responsabilitate în această privință, dar a eșuat: carnea este incapabilă. Tot ce este în om trebuie condamnat la moarte. El este doar deșertăciune, iar dacă coboară în moarte cine îl va ridica de acolo și cine va face dintr-un mort un martor al lui Dumnezeu? Dar, slavă lui Dumnezeu, Hristos a coborât în moarte, și, după cum Iona a petrecut trei zile și trei nopți în pântecul unui pește, Fiul omului a coborât în părțile cele mai de jos ale pământului și a fost acolo trei zile și trei nopți. Dar cine L-ar fi putut opri să se ridice de acolo? Moartea a ajuns atunci neputincioasă, nu omul. Ea se lupta împotriva Celui care are puterea vieții, și, fie că ne gândim la puterea lui Dumnezeu, înaintea căruia Isus a meritat învierea, fie că ne gândim la Persoana Martorului credincios, nu era posibil ca El să fie ținut de legăturile morții. El este nu numai martorul credincios, ci și întâiul născut dintre morți.

Acum începe cea de-a doua mărturie. Tot ce ar fi putut fi Israel și tot ce ținea de omul sub responsabilitate a eșuat definitiv. Însuși Hristos, cel care este credincios, a fost respins. În consecință, Israelul este înlăturat din acea poziție de vas al mărturiei lui Dumnezeu dată prin carne. Numai Cel înviat poate acum da mărturie, și, am putea adăuga că el poate da mărturie și lui Israel, care a ajuns acum obiectul îndurării în loc să fie vas al promisiunilor și al mărturiei. Dar aceasta face ca Dumnezeu să se prezinte în caracterul Lui specific, de bunătate. Dacă Israel, ca om drept, nu a putut fi vasul mărturiei pentru dreptate, ci chiar a respins dreptatea, fiind păcătos, Dumnezeu revine la caracterul Lui de bunătate, fiind Creatorul credincios, caracter pe care nu a încetat de fapt niciodată să-l aibă, deși l-a pus încercat pe om punându-l în relație cu El însuși și acordându-i toate avantajele posibile ca să se arate dacă omul poate fi un martor pe pământ pentru dreptatea lui Dumnezeu. Iona știa că acea bunătate exista și este sigur că el și poporul lui au putut experimenta acea bunătate, dar, dacă dreptatea nu era fără îndurare pentru ca să-L glorifice pe acela care avea misiunea de purtător al mărturiei pentru dreptate, dacă nu era revendicativă pentru a pune în valoare poziția martorului, el nu mai voia să aibă a face cu ea. De fapt, el era incapabil, pentru că Dumnezeu este bun, iar un martor pentru El după cum dorea Iona era ceva imposibil și nu ar fi fost adevărat.

Iată de ce harul, adică descoperirea harului, se identifică cu bunătatea arătată față de națiuni. Este oare Dumnezeu numai al iudeilor? Sigur că este și al națiunilor, iar lepădarea iudeilor este spre împăcarea lumii. "Același Domn este bogat în îndurare față de toți cei care-L cheamă pentru ca națiunile să-L glorifice pe Dumnezeu pentru îndurarea Lui".

Aceasta a fost în dezbateri între Dumnezeu și Iona în final: Iona dorea să-i refuze lui Dumnezeu dreptul de a manifesta har față de sărmenele Sale creaturi și insista ca Dumnezeu să execute cu toată rigoarea sentința asupra lumii națiunilor, fără să lase loc pentru pocăință. Dumnezeu i-a răspuns nu dezvoltând planurile harului Său, ci făcând apel la drepturile bunătății Sale suverane, la firea Lui, la ceea ce este în caracterul Lui. Ninive L-a crezut pe Dumnezeu. Iar dacă Dumnezeu amenință, face aceasta pentru ca omul să se abată de la rău, pentru ca acela care se abate de la rău să fie apoi cruțat. Dacă nu ar fi așa, atunci El nu l-ar mai avertiza pe păcătos, ci nu i-ar spune nimic și l-ar lăsa să se coacă pentru judecată. Dar căile lui Dumnezeu nu sunt așa.

Putem remarca faptul că aici nu este vorba de credința în Yahve, ca în cazul marinarilor înspăimântați. Efectul marilor necazuri care vor veni asupra lui Israel în zilele din urmă, ca o judecată asupra martorului necredincios al lui Yahve, Îl va face cunoscut pe acest Dumnezeu al judecății și va face și ca numele cel mare al lui Yahve să fie glorificat pe tot pământul (Iona 1:14, 16). Cu privire la acele zile din urmă am văzut mărturia profeților și cea a Psalmilor**.

Aici este vorba despre Dumnezeu și că locuitorii cetății Ninive L-au crezut pe Dumnezeu. Acesta este efectul cuvântului lui Dumnezeu asupra conștiinței. Ei și-au recunoscut nelegiuirea și s-au întors de la rău, recunoscând dreptatea judecății lui Dumnezeu și adevărul cuvântului Lui. Ca urmare, Dumnezeu i-a iertat și nu a executat judecata. Altfel, lucrurile sunt conform căilor Sale, așa cum ni le-a făcut cunoscute prin Ieremia.

Dumnezeul bunătății are milă de toate fapăturile create de mâna Lui atunci când ele se smeresc înaintea Lui și tremură la auzul judecăților Sale drepte. Dar Iona nu-și făcea griji pentru fapăturile lui Dumnezeu, ci pentru reputația lui de profet. Cât de tristă este starea inimii omului, care este incapabil să fie la înălțimea bunătății lui Dumnezeu! Dacă Iona ar fi fost mai aproape de El, ar fi simțit că așa era Dumnezeul pe care-l vestea el, pentru că ar fi învățat să-L iubească cunoscându-L, și atunci ar fi putut spune: "Acum ninivitenii Îl vor cunoaște, în fine, pe Dumnezeul a cărui mărturie am gloria de a o purta și vor fi fericiți". Dar Iona se gândea numai la sine, iar egoismul grozav din inima lui i L-a ascuns pe Dumnezeul bunătății, fidel dragostei față de sărmenele Sale făpturi. Capitolul 4:2 ne arată acest duh al lui Iona în toată hidoșenia lui. Harul lui Dumnezeu este ceva insuportabil pentru orgoliul omului, iar dreptatea Lui este potrivită atunci când omul o poate folosi spre gloria lui, pentru că omului îi place răzbușarea care însoțește puterea executoare. Nu se poate ca Dumnezeu să nu vestească dreptatea; El nu mântuiește în păcat, ci îi face cunoscut omului păcatul pentru ca apoi să-l împace pe om cu El, pentru ca restaurarea să fie reală - restaurarea

inimii și a conștiinței față de Dumnezeu. Iar aceasta este pentru ca El să se facă cunoscut dând har.

Dumnezeu este tot timpul deasupra stării mizerabile a omului și l-a tratat cu bunătate și pe Iona, dar l-a și făcut să simtă că El nu va renunța la bunătatea Lui, că nu-și va schimba caracterul, pentru a satisface mânia din inima omului. El i-a dat o mângâiere lui Iona cel dezamăgit de faptul că nu s-a împlinit ceea ce vestise el, iar egoismul lui Iona a găsit plăcere în acea mângâiere. El aproape că a uitat de dorul lui de răzbunare datorită satisfacției pe care a avut-o fiind la adăpost de dogoarea soarelui. După ce ieșise afară ca să vadă care avea să fie soarta cetății a cărei pocăință îi contraria inima lui cea rea, chiar în mânia lui, el s-a bucurat de kikaionul pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru el. Ce mărturie despre nelegiuirea profundă a cărnii! Pocăința păcătosului și întoarcerea lui la Dumnezeu umple de mânie inima. Așa era pentru că cetatea a fost cruțată datorită pocăinței. Va lovi Dumnezeu pe cel care se întoarce spre El smerit în urma vinovăției lui? Cel care nu cunoaște inima omului nu poate înțelege cum cuvântul: “dragostea nu se bucură de nedreptate” (1. Corinteni 13:6) se aplică în acel caz. Aceeași istorie cu aceeași aplicație și aceeași răbdare a lui Dumnezeu se poate vedea în cazul fratelui mai mare al fiului risipitor. Dar, dacă omul se mulțumește cu ceea ce-i ușurează întrucâtva starea nenorocită și se mânia în mod egoist atunci când ceea ce-i aduce ușurarea este distrus, să nu cruțe atunci Dumnezeu lucrările mâinilor sale? Fiind un Dumnezeu al bunătății, nu va avea El milă de ceea ce a creat? Sigur că El nu se va conforma inimii omului ca să facă să înceteze bunătatea Lui față de cei care au nevoie de ea. Nimic nu este mai emoționant și mai frumos decât ultimul verset din această carte, în care Dumnezeu ne arată această putere și necesitate supremă a iubirii Sale. Dacă amenințările dreptății sunt vestite și trebuie să fie auzite și executate, această iubire, când omul persistă în răzvrătire, rămâne calmă în bunătatea perfectă pe care nimic nu o poate schimba, și, imediat ce omul îi permite, folosește ocazia ca să se arate dând binecuvântare, cu calmul perfecțiunii căreia nu-i scapă din vedere nimic, care observă totul pentru ca să lucreze potrivit caracterului ei, niciodată tulburată - acel calm al lui Dumnezeu, esențial în perfecțiunea Lui, de care depind toate binecuvântările noastre și pacea noastră.

Trebuie să remarcăm că această carte nu se ocupă de secretele inimilor în ziua cea mare, ci de guvernarea lui Dumnezeu cu privire la oameni pe pământ. Aceasta este dealtfel valabil pentru toți profeții. De asemenea, putem remarca faptul că, în această carte, Dumnezeu se descoperă ca Dumnezeu creator - Elohim. Și noi știm că însăși creația suspină din cauza păcatului și creaturile nu sunt omise nici ele de bunătatea lui Dumnezeu și El are compasiune față de ele. El este bun față de ele: nici o pasăre nu cade la pământ fără voia Lui. Va veni timpul când blestemul va fi înlăturat și când, eliberate din robie și de stricăciune, făpturile se vor bucura de libertatea gloriei copiilor lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu devine Tatăl nostru, dacă ia caracterul de Yahve, care va judeca pe Israel și va împlini cu privire la el promisiunile și planurile Lui, cu toată împotrivirea întregii lumi, El nu încetează niciodată să fie Dumnezeu creator și nu părăsește nici una din trăsăturile Lui caracteristice pentru a avea o alta și nici nu încurcă aceste trăsături de caracter, care Îl dezvăluie așa cum este El de fapt.

Este frumos să vedem cum, după toate acestea, Iona ascultă cu supunere glasul lui Yahve - ascultarea lui Iona fiind manifestată prin existența acestei cărți -, să vedem cum acela care a eșuat a ajuns, cu toate acestea, să fie instrument al Duhului pentru ca să ne arate ce este în inima omului, vas al mărturiei lui Dumnezeu, și (în contrast cu profetul care relatează cu fidelitate toate greșelile lui) bunătatea lui Dumnezeu, la înălțimea căreia omul nu se poate ridica și căreia omul nu i se poate supune.

Putem remarca și că acest caz al lui Iona este folosit în Noul Testament în două moduri, care nu trebuie confundate: ca martor, prin cuvântul lui Dumnezeu, în mijlocul lumii, slujbă pe care Domnul a comparat-o cu slujba Lui; apoi în pânțele peștelui, împrejurare pe care Isus o prezintă ca imagine simbolică a timpului cât El a fost în mormânt. Prin predicarea lui, Iona a fost un semn pentru niniviteni, după cum Isus a fost un semn pentru iudei, care au fost mai tari de urechi decât acei păgâni care fuseseră departe de Dumnezeu. Prin ceea ce s-a întâmplat cu el în urma refuzului de a da mărturie, Iona este un semn pentru ceea ce urma să se întâmple lui Isus atunci când a purtat pedeapsa pentru nelegiuirea poporului și a devenit apoi martor al harului, fiind înviat dintre morți și, în același timp, și motivul pentru judecata celor care L-au respins. Am văzut că, în istoria Lui, Iona este o remarcabilă imagine morală a lui Israel, sau, cel puțin, a conduitei lui Israel.

clickbible.org